Әфәсуслуқларға

Расул Павлус Әфәсус шәһиридики җамаәткә язған мәктуп
1 Худаниң ирадиси билән, Мәсиһ Әйсаниң расули
болған мәнки Павлустин Әфәсуста туруватқан
муқәддәс бәндиләргә, йәни Мәсиһ Әйсада ихласмән
болғанларға салам!□ ■ 2 Атимиз Худа һәм Рәб Әйса
Мәсиһтин силәргә меһри-шәпқәт вә хатирҗәмлик
болғай!■
3 Бизни Мәсиһтә, әршләрдә барлиқ роһий бәхит-
бәрикәтләр билән бәрикәтлигән, Рәббимиз Әйса
Мәсиһниң Худаси һәм Атиси мубарәк болғай!□ ■
4 Чүнки У бизни, муһәббәт ичидә болуп Өзиниң
алдида пак-муқәддәс, дағсиз турушимиз үчүн
аләм апиридә қилинмай турупла талливалған

□ **1:1 «Әфәсуста туруватқан муқәддәс бәндиләргә, йәни Мәсиһ Әйсада ихласмән болғанлар...»** — «муқәддәс бәндиләр»: — оқурмәнләргә еник болсунки, Муқәддәс Китапта «муқәддәс» дегән сөз һәрдайим «Худаға хас», «Худаға толуқ аталған», «пак-муқәддәс» дегән мәнидә ишлитилиду. ■ **1:1** Рим. 1:7; 1Кор. 1:2; 2Кор. 1:1. ■ **1:2** Гал. 1:3; 1Пет. 1:2. □ **1:3 «әршләрдә барлиқ роһий бәхит-бәрикәтләр»** — яки «әрштики йәрләрдә барлиқ роһий бәхит-бәрикәтләр». **«бизни Мәсиһтә, әршләрдә барлиқ роһий бәхит-бәрикәтләр билән бәрикәтлигән, Рәббимиз Әйса Мәсиһниң Худаси һәм Атиси...»** — Худаниң нәзиридә, ишәнгүчиләр роһий җәһәттин аллиқачан «Мәсиһ билән әршләрдә олтарған»дур. 20-айәтни көрүң. «Мубарәк болғай» мошу йәрдә «мәдһийиләнсун» яки «әң бәхитлик болғай» дегән мәнидә. Грек тилида 3-айәттин 14-айәткичә болған айәтләр пәқәт узун бирла җүмлә билән ипадиләнгән. Чүшүнишкә қолайлиқ болсун үчүн биз уни парчилап тәрҗимә қилдуқ. ■ **1:3** 2Кор. 1:3; 1Пет. 1:3.

еди;□ ■ 5 У Өз ирадисигә яққини бойичә бизни
алдин-ала Әйса Мәсиһ арқилиқ Өзигә оғуллуққа
қобул қилишқа бекиткән еди;□ 6 бу иштa
Униң меһри-шәпқитиниң улуқлуғиға мәдһийә
оқулиду; чүнки У меһри-шәпқити билән бизни
Өз сөйгинидә шапаәтләндүргән еди.□ ■ 7 Биз
Униңда *Атиниң* меһри-шәпқитиниң моллуғи билән
Униң қени арқилиқ қуллуқтин һөр қилинишқа,
итаәтсизликлиримизгә қарита кәчүрүмгә муйәссәр
болдуқ;□ ■ 8 У *бу меһри-шәпқәтни* барлиқ даналиқ

□ **1:4 «...У бизни, муһәббәт ичидә болуп Өзиниң алдида пак-муқәддәс, дағсиз турушимиз үчүн аләм апиридә қилинмай турупла талливаған еди...»** — бәзи тәрҗимилиридә «муһәббәт ичидә» яки «муһәббәт билән» 5-айәткә бағлиқ. 5-айәттики изаһатни көрүң. ■ **1:4** Луқа 1:75; Юһ. 15:16; Әф. 5:27; Кол. 1:22; 2Тим. 1:9; Тит. 2:12. □ **1:5 «У Өз ирадисигә яққини бойичә бизни алдин-ала Әйса Мәсиһ арқилиқ Өзигә оғуллуққа қобул қилишқа бекиткән еди..»** — бәзи тәрҗимилиридә 4-айәтттики «муһәббәт ичидә» яки «муһәббәт билән» бу 5-айәткә бағланған. Демәк, 4-5-айәт: «Чүнки У бизни Өзиниң алдида пак-муқәддәс, дағсиз турушимиз үчүн аләм апиридә қилинмай турупла талливаған еди; У муһәббәт билән Өз ирадисигә яққини бойичә бизни алдин-ала Әйса Мәсиһ арқилиқ Өзигә оғуллуққа қобул қилишқа бекиткән еди» дейилиду. □ **1:6 «У меһри-шәпқити билән бизни Өз сөйгинидә шапаәтләндүргән еди»** — «Өз сөйгини» — Оғли Әйса Мәсиһтур. ■ **1:6** Мат. 3:17. □ **1:7 «Биз Униңда Атиниң меһри-шәпқитиниң моллуғи билән Униң қени арқилиқ қуллуқтин һөр қилинишқа, итаәтсизликлиримизгә қарита кәчүрүмгә муйәссәр болдуқ...»** — «Униңда» — Мәсиһтә. **«қуллуқтин һөр қилиниш»** — грек тилида бир сөз билән ипадилиниду, у адәттә қулни һөр қилишни көрситиду; шапаәтчи пул берип уни һөрлүккә чиқирип әркин қилиду. Расул ейтқан бу қуллуқ, гунаниң вә җин-шәйтанларниң илкигә әсир болушни көрситиду. Инҗилдики «һөр қилиш» («аполутросис») Тәвраттики «һәмҗәмәт болуп қутқузуш» («гоәл») дегән сөзниң мәнаси билән охшаштур. ■ **1:7** Рос. 20:28; Кол. 1:14; Ибр. 9:12; 1Пет. 1:18.

һәм пәм-парасәт билән бизгә зор тартуқлидики,
9-10 — У Өз көңлигә пүккән гөзәл хаһиши бойичә
ирадисидики сирни, йәни вақит-заманларниң
пишип йетилишини идарә қилиши билән барлиқ
мәвҗудатларға, йәни әршләрдә болғанниң
һәммисигә, زиминда болғанниң һәммисигә Мәсиһни
баш қилип уларни Мәсиһтә җәм қилиш мәхситини
бизгә аян қилди; □ ■ 11 Униңда бизму Худаға мирас
қилинған; биз шу мәхсәттә барлиқ ишларни әқил-
ирадиси бойичә идарә Қилғучиниң нишани билән
шу ишқа алдин-ала бекитилгән едуқ; □ ■ 12 шуниң
билән Мәсиһни авал таянч қилған бизләр Униң шан-

□ **1:9-10 «Өз көңлигә пүккән гөзәл хаһиши бойичә»** — яки «Мәсиһтә бекиткән У Өз көңлигә пүккән гөзәл хаһиши бойичә...». Грек тилида пәқәт «Униңда пүккән...» яки «Өзидә пүккән..» дейилиду. **«... барлиқ мәвҗудатларға, йәни әршләрдә болғанниң һәммисигә, зиминда болғанниң һәммисигә Мәсиһни баш қилип уларни Мәсиһтә җәм қилиш мәхситини бизгә аян қилди»** — «... барлиқ мәвҗудатларға ....Мәсиһни баш қилип уларни Мәсиһтә җәм қилиш» дегән сөз грек тилида пәқәт үч сөз биләнла ипадилиниду. Мәнаси: (1) пүткүл каинатқа Мәсиһ баш болиду; (2) пүткүл каинаттики һәммә мәвҗудат Мәсиһтә «жиғип бир қилинип», һәр бир нәрсиниң һәқиқий әһмийити көрситилиду; (3) Мәсиһниң башчилиғи астида каинаттики барлиқ мәвҗудатлар бир-бири билән енақ болуп, бир-биригә толуқ маслишидиған болиду. ■ **1:9-10** Рим. 16:25; Әф. 3:9; Кол. 1:26; 2Тим. 1:9; Тит. 1:2; 1Пет. 1:20; Яр. 49:10; Дан. 9:24; Гал. 4:4. □ **1:11 «Униңда бизму Худаға мирас қилинған»** — «Униңда» — «Мәсиһтә». **« бизму (Худаға) мирас қилинған»** — яки «биз бир мирасқа егә болған». **«барлиқ ишларни әқил-ирадиси бойичә идарә Қилғучи»** — Худа. ■ **1:11** Рим. 8:17.

шәрпиниң улуқлуғини намайән қилғучи болдуқ; □
13 һәқиқәтниң калам-сөзини, йәни нижатиңлардики
хуш хәвәрни аңлап силәрму Униңға таяндиңлар —
вә Униңға ишәнгиниңларда, силәр вәдә қилинған
Муқәддәс Роһ билән мөһүрләндиңлар. □ ■
14 Худаниң шан-шәривиниң улуқлуғи намайән
қилинип, егилиги үзүл-кесил һөр-нижат қилинғичә,

□ **1:12 «шуниң билән Мәсиһни авал таянч қилған бизләр Униң шан-шәрпиниң улуқлуғини намайән қилғучи болдуқ»** — «Мәсиһни авал таянчи қилған бизләр» бәлким Мәсиһкә биринчи болуп әгәшкән Йәһудийларни көрситиду. Әфәсустики җамаәтниң көпинчиси бәлким Йәһудий әмәсләр, улар кейин ишәнгән. □ **1:13 «... вә Униңға ишәнгиниңларда, силәр вәдә қилинған Муқәддәс Роһ билән мөһүрләндиңлар»** — «Муқәддәс Роһ билән мөһүрлиниш» тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. ■ **1:13** Рим. 8:15; 2Кор. 1:22; 5:5; Әф. 4:30.

Муқәддәс Роһ мирасимизниң «капаләт»и болиду.□ ■
15 Шуниң билән, силәрниң Рәб Әйсаға бағлиған
етиқатиңлар вә барлиқ муқәддәс бәндиләргә болған
муһәббитиңлар тоғрилиқ аңлиғандин тартип,
□ ■ 16 дуалиримда силәрни әсләп, силәр үчүн
рәхмәт ейтишни тохтатмидим; 17 тиләйдиғиним
шуки, Рәббимиз Әйса Мәсиһниң Худаси, шан-
шәрәпниң Егиси болған Ата силәрниң Уни толуқ

□ **1:14 «Худаниң шан-шәривиниң улуқлуғи намайән қилинип, егилиги үзүл-кесил һөр-ниҗат қилинғичә, Муқәддәс Роһ мирасимизниң «капаләт»и болиду»** — «капаләт» тоғрилиқ: бу айәт төвәндики һәқиқәтләрни көрситиду: — (1) Худаниң ниҗатида, У адәмни гунадин қутқузуп «һөр қилиду»; У қутқузған адәм яки җамаәт Униң Өзиниң «егилиги»дур. «Егилиги» — Худаниң егилиги болған бизләр — роһ, җан, тенимизниң һәммисидур. (2) бу «һөр қилиш» бу дунияда техи «үзүл-кесил» болмайду; ниҗатқа еришкән кишиләрдә «йеңи роһ», «йеңи қәлб» болғини билән «йеңи тән» техи болмайду; тирилиш күнидә «йеңи тән» «толуқ һөр қилиниш» яки «үзүл-кесил һөр қилиниш» болиду. Бу «толуқ һөр қилиниш» ишәнгәнләрниң «толуқ мираси» болиду. (3) шу күнидә Худаниң шан-шәривиниң улуқлуғи толиму намайән қилиниду; (4) шу күнгичә, йәни ишәнгүчиләрниң «толуқ мирас»ни егиливелишиғичә, Муқәддәс Роһ һәр бир ишәнгән адәмниң қәлбидә туруп униңға бу мирасини тетитип, вуҗудида мирасниң һәқиқәт екәнлигини испатлап бериду. Йәнә келип Муқәддәс Роһниң ишәнгүчиниң қәлбидә турғанлиғиниң өзи, униң кәлгүсидә бу мирасқа чоқум егә болидиғанлиғиниң капалитидур. Грек тилида «капаләт»ниң йәнә бир мәнаси «вәдә үзүги» (жигитниң қизға болған вәдисигә капаләт сүпитидә берилгән). ■ **1:14** Мис. 19:5; Қан. 7:6; 14:2; 26:18; Рим. 8:23; 1Пет. 2:9. □ **1:15 «шуниң билән, силәрниң Рәб Әйсаға бағлиған етиқатиңлар вә барлиқ муқәддәс бәндиләргә болған муһәббитиңлар тоғрилиқ аңлиғандин тартип, ...»** — грек тилида -15-айәттин 23-айәткичә болған айәтләр пәқәт узун бирла җүмлә билән ипадиләнгән. Чүшүнишкә қолайлиқ болсун үчүн биз уни парчилап тәрҗимә қилдуқ. ■ **1:15** Фил. 1:3; Кол. 1:3; 1Тес. 1:2; 2Тес. 1:3.

билишиңларға даналиқ һәм вәһийни өзләштүргүчи
роһни ата қилғай, □ 18 шуниң билән силәрниң
қәлбтики көзлириңлар рошәнлишип, Униң
чақириқиға бағланған үмүтниң немилигини, Униң
муқәддәс бәндилиридә болған шәрәплик мирасиниң
қиммәтликлигини □ 19 вә Униң ишәнгүчи бизләргә
зор күчи билән қаратқан қудритиниң һесапсиз
бүйүклүгини билип йәткәйсиләр; ■ 20 дәл шу
қудрәтни У Мәсиһни өлүмдин тирилдүрүп, әршләрдә
Өзиниң оң йенида олтарғузғинида Униңда жүргүзгән

□ **1:17 «шан-шәрәпниң Егиси болған Ата»** — грек тилида «шан-шәрәпниң Атиси» — Павлус шу сөз билән: «Мәсиһ Әйсаниң Өзи «Худаниң шан-шәривидур»» дәп көрсәтмәкчи болса керәк. **«силәрниң Уни толуқ билишиңларға даналиқ һәм вәһийни өзләштүргүчи роһни ата қилғай»** — «даналиқ һәм вәһийни өзләштүргүчи роһни ата қилиш»: қайси роһ көрситилиду? Көзқаришимизчә у «Муқәддәс Роһ» әмәс; чүнки Худа уларға Муқәддәс Роһни аллиқачан ата қилған (13-14). Бизниңчә, етиқачиларниң өз роһини көрситиду. Расул уларда «даналиқ һәм вәһийни өзләштүргүчи роһ» болсун, дәп дуа қилиду. Алайлуқ, мән бириси үчүн «Худа сизгә саламәт бир тән ата қилғай» дәп тилисәм, әмәлийәттә униң аллиқачан тени бар, әлвәттә. Лекин телигим униңда сағлам тән болсун үчүндур. Демәк, Павлусниң бу дуасиниң мәнаси: «Худа һәр бириниң роһини «даналиқ һәм вәһий қобул қилғидәк бир роһ» қилсун, дегәнликтур. □ **1:18 «Униң муқәддәс бәндилиридә болған шәрәплик мирасиниң қиммәтликлиги..»** — башқа бирҗил тәрҗимиси: «Униң муқәддәс бәндилириниң шәрәплик мираси..». Лекин бизниңчә «Униң чақириқиға бағланған үмүт», «мираси» вә 19-айәттики «һесапсиз күчи»ниң һәммисиниң әң муһим тәрипи Худаға тәвәдур, шуңа «муқәддәс бәндилиридә болған мираси»ни «Худаниң Өз мираси» дәп қараймиз. «Қошумчә сөз»имизни көрүң. ■ **1:19** Кол. 2:12.

еди; □ ■ 21 пәқәт бу замандила әмәс, бәлки кәлгүси
замандиму Уни барлиқ һөкүмранлиқтин, һоқуқтин,
күч-қудрәттин, ғожайинлиқтин вә барлиқ тилға
елинидиған һәр қандақ нам-шәрәптин көп үстүн
қойған; □ 22 барлиқ мәвҗудатларни Униң путлири
астиға қоюп, җамаәт үчүн Уни һәммигә баш болушқа
ата қилған. □ ■ 23 Җамаәт болса Униң тени,
йәни һәммини һәммә җәһәттин Толдурғучиниң
мукәммәл җәвһиридур.■

2

1 Вә силәр болсаңлар, қәбиһликлириңлар һәм

□ **1:20 «дәл шу қудрәтни У Мәсиһни өлүмдин тирилдүрүп, әршләрдә Өзиниң оң йенида олтарғузғинида Униңда жүргүзгән еди...»** — башқа бир хил тәрҗимиси: «Мәсиһни өлүмдин тирилдүргинидә дәл шу қудрәтни Униңда жүргүзгән еди; вә Уни әршләрдә Өзиниң оң қолида олтарғузуп,...». ■ **1:20** Зәб. 109:1; Рос. 2:34; 1Кор. 15:25; Кол. 3:1; Ибр. 1:3; 10:12; 1Пет. 3:22. □ **1:21 «пәқәт бу замандила әмәс, бәлки кәлгүси замандиму ... барлиқ һөкүмранлиқтин, һоқуқтин, күч-қудрәттин, ғожайинлиқтин вә барлиқ тилға елинидиған һәр қандақ нам-шәрәп...»** — бу йәрдә көрситиватқини мәйли яхшиниң болсун, әскиниң (җин-шәйтанларниң) болсун, һәр қандақ «һөкүмранлиқ, һоқуқ, күч-қудрәт, ғожайинлиқ вә ... нам-шәрәпләр»ни өз ичигә алиду. Мәсиһниң нами уларниң һәммисидин үстүн туриду. □ **1:22 «барлиқ мәвҗудатларни Униң путлири астиға қоюп, җамаәт үчүн Уни һәммигә баш болушқа ата қилған»** — адәмни һәйран қиларлиғи шуки, мошу айәтләрдә Худаниң Мәсиһни һәммә мәвҗудатқа баш қилғанлиғи **җамаәтниң бәхит-бәрикити үчүн** болған, дейилгән. ■ **1:22** Зәб. 8:7; Мат. 28:18; 1Кор. 15:27; Ибр. 2:8. ■ **1:23** Рим. 12:5; 1Кор. 12:27; Әф. 4:16; 5:23.

гуналириңларда өлгән болуп,□ ■ 2 бу дунияниң
дәвригә әгишип, һаваниң һоқуқини тутқан
һөкүмдарға, йәни бүгүнки күндә итаәтсизликтин
болған пәрзәнтләрни қутритиватқан роһқа
әгишип, бу ишларда илгири маңғансиләр;□ ■
3 биз һәр биримизму илгири шуларниң
арисида әтлиримиздики шәһвәт-һәвәсләрдә һаят
өткүзгәнмиз, әтлиримиз һәм өз ой-хиялимизниң
хаһишлириға әмәл қилип, башқиларға охшаш,
маһийәттә «ғәзәптики пәрзәнтләр» болғанмиз;□
4 бирақ Худа, мол рәһим-шәпқәтни көрсәткүчи
болуп, бизни сөйгәндә бизгә көрсәткән аләмбәхш
меһир-муһәббити түпәйлидин, — 5 һәтта
итаәтсизликләрдә өлгән вақтимиздиму, бизгә Мәсиһ
билән биллә җан киргүзүп (меһри-шәпқәт билән

□ **2:1 «силәр болсаңлар, қәбиһликлириңлар һәм гуналириңларда өлгән болуп,...»** — адәм гунаниң илкидә болса роһий җәһәттин бир «өлүк», «өлгән» болиду, халас. ■ **2:1** Рим. 5:6; Кол. 2:13. □ **2:2 «бүгүнки күндә итаәтсизликтин болған пәрзәнтләр»** — «итаәтсизликтин болған пәрзәнтләр» дегән ибарә инсанниң әсли түп тәбиитидә итаәтсизликниң барлиғини көрситиду (һәммимиз Адәм атимизниң «итаәтсиз тәбиити»гә мирасхор болуп туғулдуқ). Лекин «итаәтсизликтин болған пәрзәнтләр» Худаниң шәпқити билән Худаниң Өзиниң пәрзәнтлири болиду (5-айәтни көрүң). **«һаваниң һоқуқини тутқан һөкүмдар»... «итаәтсизликтин болған пәрзәнтләрни қутритиватқан роһ»** — Шәйтанни көрситиду, әлвәттә. ■ **2:2** Юһ. 12:31; 14:30; 16:11; 1Кор. 6:11; Әф. 6:12; Кол. 3:7; Тит. 3:3. □ **2:3 «биз һәр биримизму илгири шуларниң арисида әтлиримиздики шәһвәт-һәвәсләрдә һаят өткүзгәнмиз ... маһийәттә «ғәзәптики пәрзәнтләр» болғанмиз»** — «ғәзәптики пәрзәнтләр» икки бислиқ ибарә болуп, һәм «һәрдайим ғәзәпкә толуп жүргән адәмләр» һәмдә «(Худаниң) ғәзәп күнигә бекитилгән адәмләр»ниму көрситиду.

қутқузулдуңлар!),□ ■ 6 бизни Униң билән биллә
тирилдүрүп, әршләрдә Мәсиһ Әйса билән биллә
олтарғузған; 7 мәхсити кәлгүси заманларда Униң
Мәсиһ Әйсада бизгә қаритилған меһриванлиғи
билән ипадиләнгән шапаитиниң шунчә ғайәт зор
екәнлигини көситиштин ибарәттур; 8 чүнки силәр
шәпқәт биләнла ишәш арқилиқ қутқузулдуңлар. Бу
иш өзүңлардин кәлгән иш әмәс, бәлки Худадин
кәлгән илтипат,□ ■ 9 у задила адәмләрниң
әмәл-әҗридин кәлмәйду, бу һәм һеч кимниң
махтанмаслиғи үчүндур. ■ 10 Чүнки биз Худаниң
ишлигән һүнеридурмиз, хәйрхаһ ишлар үчүн Мәсиһ
Әйсада яритилғанмиз; Худа әсли бизниң уларда
меңишимиз үчүн бу ишларни алдин-ала тәйярлиған
еди.■
11 Шуңа силәр әслидә әтлириңларға асасән «ят әлләр»
дәп һесапланғиниңларни, — инсанниң қоли билән
әтлиридә «хәтнә қилинғанлар» дәп аталғанлар

□ **2:5 «һәтта итаәтсизликләрдә өлгән вақтимиздиму, бизгә Мәсиһ билән биллә җан киргүзүп (меһри-шәпқәт билән қутқузулдуңлар!),...»** — «Мәсиһ билән биллә җан киргүзүп (җанландуруп)...» дегәнлик немә билдүриду? Мәсиһ Әйса өлгәндә, Худа Униңға етиқат бағлиғучиларни Униң билән тәң өлгән, У өлүмдин тирилгәндә Униң билән тәң тирилгән дәп һесаплиған. «Қошумчә сөз»имизни көрүң. **«(меһри-шәпқәт билән қутқузулдуңлар!)»** — Павлус мошу йәрдә Әфәсуслуқларни риғбәтләндүрүштә бәк һаяҗанлинип кетип, туюқсиз 8-айәттики «силәр шәпқәт биләнла ишәш арқилиқ қутқузулдуңлар!» дегән гәпкә өтүп кетиду. ■ **2:5** Рос. 15:11; Рим. 6:8; 8:11; Кол. 3:1, 3; Тит. 3:5. □ **2:8 «чүнки силәр шәпқәт биләнла ишәш арқилиқ қутқузулдуңлар»** — бу «қутқузулуш» һаят(-мамат)лиқтики аддий хәтәрләрдин әмәс, бәлки хәтәрниң хәтири болған гунадин қутқузулуп мәңгү һаятқа еришиштин ибарәт. ■ **2:8** Мат. 16:17; Әф. 1:19. ■ **2:9** Рим. 3:27; 1Кор. 1:29. ■ **2:10** 2Кор. 5:17; Әф. 1:4; 4:24; Тит. 2:14.

тәрипидин «хәтнисиз» дәп аталғанлиғиңларни,□
12 шундақла шу чағда Мәсиһсиз болуп, Исраилниң
пухралиқиниң сиртида туруп, вәдиләрни елип
кәлгүчи әһдиләрни ят билип, бу дунияда үмүтсиз
һәм худасиз яшиғиниңларни есиңларда тутуңлар;
□ ■ 13 лекин әсли жирақларда болған силәр һазир
Мәсиһниң қени арқилиқ йеқин қилиндиңлар;
14 чүнки У бизниң енақлиғимиздур, У икки тәрәпни
бир қилип оттуридики ара тамни чеқивәтти; ■
15 йәни, Өз әтлири арқилиқ өчмәнликни түгитип,
бәлгүлимиләрни көрсәткән, әмирләрни йәткүзгән
қанунни бекар қилип, икки тәрәпни Өзидә йеңи
бир адәм қилип яратти, шуниң билән енақлиқни

□ **2:11 «силәр әслидә әтлириңларға асасән «ят әлләр» дәп һесапланғиниңлар»** — «әтлириңларға асасән» яки «әтлик көзқарашчә». **«инсанниң қоли билән әтлиридә «хәтнә қилинғанлар» дәп аталғанлар тәрипидин «хәтнисиз» дәп аталғанлиғиңлар»** — демәк, Йәһудийлар тәрипидин «хәтнисиз» дәп аталғанлар. Инжил бойичә «һәқиқий хәтнә» әттә әмәс, роһ-қәлбтә болуши керәк. Демәк, қәлб-роһ барлиқ шәхсий арзу-һәвәсләр, бу дунияға тәвә барлиқ езитқулуқтин «кесиветилип», Худаға ибадәт қилишқа әркин қилиниду. Мундақ «роһий хәтнә» «адәмниң қоли» билән әмәс, пәқәт Худаниң Муқәддәс Роһи арқилиқ болиду. □ **2:12 «...вәдиләрни елип кәлгүчи әһдиләрни ят билип...»** — «вәдиләр» болса Худаниң вәдилири, әлвәттә. ■ **2:12** Рим. 9:4. ■ **2:14** Йәш. 9:5; Мик. 5:4; Юһ. 16:33; Рос. 10:36; Рим. 5:1; Кол. 1:20.

апиридә қилди; □ 16 крестқә миқлинип мошуниң
вастиси билән өчмәнликни қәтл қилип, иккисини
бир тәндә Худа билән әпләштүрди; □ 17 андин У
келип, жирақларда турған силәргиму енақлиқ
хуш хәвирини жақалиди, йеқиндикиләргиму
енақлиқни жақалиди. □ ■ 18 Чүнки һәр иккимизниң
Униң арқилиқ бир Роһта Ата алдиға кириш

□ **2:15 «йәни, Өз әтлири арқилиқ өчмәнликни түгитип, бәлгүлимиләрни көрсәткән, әмирләрни йәткүзгән қанунни бекар қилип, икки тәрәпни Өзидә йеңи бир адәм қилип яратти, шуниң билән енақлиқни апиридә қилди»** — «Мәсиһ Өз әтлири арқилиқ ... қанунни... бекар қилип» — Йәһудий жамаәт һәм Худани тонумақчи болған «ят әлләр»ниң достлуқта болушиға әң чоң тосалғу, шуниңдәк һәтта өчмәнликни пәйда қилған амил болса дәл Худа Муса пәйғәмбәргә чүшүргән Тәврат қанунидики бәлгүлимиләр еди. «Қошумчә сөз»имиздә биз бу бәлгүлимиләр үстидә тохтилимиз. «Йеңи бир адәм» — Мәсиһ вә жамаәт, йәни бир баш бир тән болиду (Мәсиһ баш, жамаәт тән болиду). □ **2:16 «крестқә миқлинип мошуниң вастиси билән өчмәнликни қәтл қилип, иккисини бир тәндә Худа билән әпләштүрди»** — «бир тәндә» болса Өзиниң крестқә миқланған тени. Бу тән һазир тирилгәндин кейин Өзи билән жамаәттин тәркиб тапқан тән болди. «Кириш сөз»имиздики «жамаәт» тоғрилиқ мәзмунларни көрүң. □ **2:17 «андин У келип, жирақларда турған силәргиму енақлиқ хуш хәвирини жақалиди, йеқиндикиләргиму енақлиқни жақалиди»** — «У (Мәсиһ) келип.. силәргиму...хуш хәвәрни жақалиди».... мошу ишта биз Әйса Мәсиһниң «Өз тени болған жамаәт» билән бир болғанлиғимизни көримиз. Мәсиһ Әйса Йәһудий хәлқигә хуш хәвәрни жақалиғандин кейин, крестқә миқлинип, көмүлүп, тирилгән; андин әршкә көтирилгән. У қандақму «силәргә («жирақларда турғанлар»ға, йәни Йәһудий әмәсләргә) кәлди»? Жавап Инжилдики «Расулларниң паалийәтлири»дә көрүлиду. Әйсаниң әлчилири, жамаитидикилири башқиларға хуш хәвәрни йәткүзгәндә, У Өзи улар арқилиқ мошу ишни қилиду. Чүнки жамаәт Өзиниң тенидур. Мәсилән, «Рос.» 1:1-2, 9:4-5 вә изаһатларни көрүң. «Йеқин турғанлар» йәнә Йәһудийларни көрситиду, әлвәттә.
■ **2:17** Йәш. 57:19; Әф. 3:12.

һоқуқимиз бардур. ■ 19 Шуңа шуниңдин
башлап силәр мусапирлар, яқа жуттикиләр әмәс,
бәлки муқәддәс бәндиләргә вәтәндаш болисиләр,
Худаниң өйидикилиридин болисиләр; ■ 20 силәр
расуллар вә пәйғәмбәрләр болған һулниң үстигә
қурулмақтисиләр; бенаниң «бүҗәк теши» болса
Әйса Мәсиһ Өзидур; □ ■ 21 Униңда пүткүл бена пухта
җипсилаштурулуп, Рәбдә муқәддәс бир ибадәтхана
болушқа өсүп бармақта. □ ■ 22 Силәрму *қошулуп*
Униңда Худаниң бир туралғуси болушқа Роһта
бирләштүрүлүп қурулмақтисиләр.□

3

1 Шу сәвәптин силәр «ят әлдикиләр» үчүн Мәсиһ

■ **2:18** Юһ. 10:9; 14:6; Рим. 5:2; Әф. 3:12; Ибр. 10:19. ■ **2:19** Гал. 6:10. □ **2:20** **«силәр расуллар вә пәйғәмбәрләр болған һулниң үстигә қурулмақтисиләр»** — яки, «силәр расулларниң вә пәйғәмбәрләрниң улиниң үстигә қурулмақтисиләр». **«силәр расуллар вә пәйғәмбәрләр болған һулниң үстигә қурулмақтисиләр; бенаниң «бүҗәк теши» болса Әйса Мәсиһ өзидур»** — «қошумчә сөз»дики «расуллар вә пәйғәмбәрләр» үстидики музакиримизни көрүң. ■ **2:20** Йәш. 28:16; Мат. 16:18; 1Кор. 3:9,10; 1Пет. 2:4; Вәһ. 21:14 □ **2:21** **«Униңда пүткүл бена пухта җипсилаштурулуп, Рәбдә муқәддәс бир ибадәтхана болушқа өсүп бармақта»** — «Рәбдә» «Мәсиһ Әйсаниң Өзидә». 22-айәттә «Рәбдә» «Униңда» дәп елиниду. ■ **2:21** 1Кор. 6:19; 2Кор. 6:16; Әф. 4:16. □ **2:22** **«Силәрму қошулуп Униңда Худаниң бир туралғуси болушқа Роһта бирләштүрүлүп қурулмақтисиләр»** — «Роһ» — Муқәддәс Роһ, Худаниң Роһи.

Әйсаниң мәһбуси болған мәнки Павлус —□ ■
2 (силәр бәлким маңа тапшурулған, силәргә
Худаниң шәпқитини елип баридиған ғоҗидарлиғим
тоғрилиқ,■ 3 йәни Униң маңа вәһий билән сирни аян
қилғанлиғи тоғрилиқ хәвәрдар болушуңлар мүмкин
(мән бу тоғрисида илгири аз-паз язған едим;□ ■
4 силәр уни оқуғиниңларда, Мәсиһниң сири
тоғрилиқ йорутулғанлиғимни билип йетисиләр)
5 илгәрки дәвирләрдә бу сир инсан балилириға
Униң муқәддәс расуллири вә пәйғәмбәрлиригә Роһ
арқилиқ һазирқидәк ениқ вәһий қилинғандәк, аян

□ **3:1 «Шу сәвәптин силәр «ят әлдикиләр» үчүн Мәсиһ Әйсаниң мәһбуси болған мәнки Павлус —....»** — «Мәсиһ Әйсаниң мәһбури» — Павлус бу мәктупни язғанда Римдики бир түрмидә ятатти. Шүбһисизки, римлиқлар Павлусни «бизниң мәһбусимиз» дәп ойлайтти — лекин Павлус ишқа башқичә қарайтти. Римлиқларниң уни қолға елип түрмигә ташлиғини Худаниң ирадиси болуп, шу иш билән ят әллардин болған ишәнгүчиләрниң көп пайда көридиғанлиғиға Павлусниң көзи йәткән; шуниң билән Павлус: «силәр ят әлдикиләр үчүн» ейтқанда, мән «римлиқларниң мәһбуси» әмәс, бәлки «Мәсиһниң мәһбуси»мән» дәйду. Әмәлийәттә Павлусниң бу сөзлири 14-айәттә давамлишиду. 2-13-айәтләрниң һәммиси «тирнақ ичигә» елинған. ■ **3:1** Рос. 21:33; Әф. 4:1; Фил. 1:7,13,14,16; Кол. 4:3; 2Тим. 1:8; Флм. 1. ■ **3:2** Рос. 13:2; Рим. 1:5; Әф. 3:8. □ **3:3 «йәни Униң маңа вәһий билән сирни аян қилғанлиғи тоғрилиқ хәвәрдар болушуңлар мүмкин (мән бу тоғрисида илгири аз-паз язған едим...»** — мүмкинчилиги барки, «мән йәнә бу тоғрисида илгири аз-паз язған едим» дегән сөз болса униң мәзкур мәктуптики 1-бап 9-айәттә «Мәсиһниң сири» тоғрилиқ язған сөзлирини көрситиду; бизниңчә у униң Әфәсуслуқларға илгири язған бир хетини көрситиду. ■ **3:3** Рос. 22:17,21; 26:16,17; Рим. 16:25; Гал. 1:11,12.

қилинған әмәс.□ ■ 6 Демәк, хуш хәвәр арқилиқ «ят әлдикиләр»дин болғанларму ортақ мирасхорлар, тәндики ортақ әзалар, Мәсиһ Әйсада болған вәдидин ортақ бәһримән болғучилар болиду;□ 7 Худаниң шәпқити маңа елип кәлгән илтипат билән, Униң күч-қудритиниң жүргүзүлүши билән, мән бу ишқа хизмәткар қилип тайинландим;■ 8 маңа — муқәддәс бәндилири ичидики әң төвинидинму төвән болған маңа мошу илтипат, йәни әлләр арисида Мәсиһниң мөлчәрлигүсиз байлиқлири тоғрилиқ хуш хәвәр жақалаш□ ■ 9 вә шундақла һәммини яратқан Худада йошурун болуп кәлгән бу сирниң қандақ әмәлгә ашурулуши тоғрилиқ һәммәйләнни йорутуш

□ **3:5 «... расуллири вә пәйғәмбәрлиригә Роһ арқилиқ һазирқидәк ениқ вәһий қилинғандәк...»** — «Роһ» — Худаниң Роһи, Муқәддәс Роһ. **«илгәрки дәвирләрдә бу сир инсан балилириға униң муқәддәс расуллири вә пәйғәмбәрлиригә Роһ арқилиқ һазирқидәк ениқ вәһий қилинғандәк, аян қилинған әмәс»** — расулниң сөзлири интайин зилдур. У Мәсиһ вә жамаәт тоғрилиқ бу сир илгәрки дәвирләрдә қәтъий аян қилинмай қалған әмәс, дәп пуритиду; әмәлийәттә болса Тәвраттики пәйғәмбәрләрниң бәзи бешарәтлиридә һәм Тәвратта хатириләнгән бәзи вақиәләрдә бу сир пуритилип ғил-пал көрүниду. ■ **3:5** Рос. 10:28. □ **3:6 «демәк, хуш хәвәр арқилиқ...»** — «хуш хәвәр» — оқурмәнләрниң есидә болуш керәкки, «Инжил» дегән сөз дәл «хуш хәвәр» дегән мәнидә. **«демәк, хуш хәвәр арқилиқ «ят әлдикиләр»дин болғанларму ортақ мирасхорлар, тәндики ортақ әзалар, Мәсиһ Әйсада болған вәдидин ортақ бәһримән болғучилар болиду»** — Йәһудий әмәсләрниң «ортақ мирасхор» болғанлиғи «ишәнгүчи Исраил билән ортақ мирасхор» болғанлиғини көрситиду; «тән» мошу йәрдә Мәсиһниң тени, йәни жамаәтни көрситиду. ■ **3:7** Әф. 1:19; Кол. 2:12. □ **3:8 «әлләр арисида Мәсиһниң мөлчәрлигүсиз байлиқлири тоғрилиқ хуш хәвәр жақалаш»** — «әлләр» Муқәддәс Китапта дайим дейилгәндәк, «Йәһудий әмәсләр», «ят элликләр»ни көрситиду. ■ **3:8** Рос. 9:15; 13:2; 22:21; 1Кор. 15:9; Гал. 1:16; 2:8; 1Тим. 2:7; 2Тим. 1:11,15.

хизмити аманәт қилинди. ■ 10 Бунiң мәхсити
әршләрдә болған һөкүмранларға һәм һоқуқларға
Худаниң көп тәрәплимилик даналиғи жамаәт
арқилиқ һазир ашкарә қилиништин ибарәттур.
□ ■ 11 Бу иш болса, Униң Мәсиһ Әйса Рәббимиздә
ижра қилинған мәңгүлүк муддиаси бойичидур; □
12 Униң ишәш-садиқлиғи арқилиқ биз жасарәткә
һәм Худаниң алдиға хатиржәмлик билән кириш
һоқуқиға егә болдуқ; ■ 13 шуниң үчүн силәрдин
өтүнимәнки, мениң силәр үчүн тартқан жапа-
жәбирлирим түпәйлидин пәришан болмаңлар;
чүнки бу иш силәрниң шан-шәривиңлар болиду).□ ■
14 Мән шу сәвәптин тизлиримни Атиға пүкимәнки, □
15 (асман-зиминдики барлиқ атилиқ мунасивәтләр

■ **3:9** Яр. 1:3; Зәб. 32:6; Юһ. 1:3; Рим. 16:25; Әф. 1:9; Кол. 1:16, 26; 2Тим. 1:10; Тит. 1:2; Ибр. 1:2; 1Пет. 1:20. □ **3:10 «Буниң мәхсити әршләрдә болған һөкүмранларға һәм һоқуқларға Худаниң көп тәрәплимилик даналиғи жамаәт арқилиқ һазир ашкарә қилиништин ибарәттур»** — «әршләрдә болған һөкүмранлар» һәм һоқуқлар бәлким һәм пәриштиләр вә йәнә жин-шәйтанларни көрситиду (6:12ни көрүң). ■ **3:10** 1Пет. 1:12. □ **3:11 «Униң Мәсиһ Әйса Рәббимиздә ижра қилинған мәңгүлүк муддиаси бойичидур»** — башқа бир хил тәржимиси болса «Униң Мәсиһ Әйса Рәббимиздә нишан қилинған мәңгүлүк муддиаси бойичидур». ■ **3:12** Юһ. 10:9; 14:6; Рим. 5:2; Әф. 2:18; Ибр. 10:19. □ **3:13 «шуниң үчүн силәрдин өтүнимәнки, мениң силәр үчүн тартқан жапа-жәбирлирим түпәйлидин пәришан болмаңлар; чүнки бу иш силәрниң шан-шәривиңлар болиду»** — бу айәтниң үч мүмкинчилиги бар мәнаси тоғрилиқ «қошумчә сөз»имизни көрүң. ■ **3:13** Фил. 1:14; Кол. 1:24; 1Тес. 3:3. □ **3:14 «шу сәвәптин ...»** — 1-айәтниң давами. **«мән шу сәвәптин тизлиримни Атиға пүкимәнки, ...»** — «Ата» Худа, әлвәттә. Бәзи кона көчүрмиләрдә «Шу сәвәптин тизлиримни Рәб Әйса Мәсиһниң Атисиға пүкимәнки,...» дейилиду.

Униңдин «ата» намини алиду) □ 16 У Өз шан-шәривидики байлиқлар билән, Роһи арқилиқ силәрни ички дунияйиңларда күчләндүргәй; □ ■
17 шуниң билән Мәсиһ қәлбиңларда ишәш арқилиқ туруп, силәр меһир-муһәббәт ичидә йилтиз тартқан, һул селинған, ■ 18-19 барлиқ муқәддәс бәндиләр билән биллә Мәсиһниң муһәббитиниң кәңлиги, узунлуғи, чоңқурлуғи вә егизлигини чүшинип егиливалғайсиләр; йәни адәмниң билип йетишидин һәссиләп ешип чүшидиған Униң муһәббитини билип йәткәйсиләр, шуниңдәк Худаниң мукәммәл җәвһири билән толдурулғайсиләр. □ 20 Әнди ичимиздә җүргүзидиған қудрити бойичә барлиқ тилигимиз яки ойлиғанлиримиздинму һәдди-һесапсиз артуқ

□ **3:15 «асман-зиминдики барлиқ атилиқ мунасивәтләр Униңдин «ата» намини алиду»** — бу сөзниң әһмийити бәлким шуки, Худа «Ата» болғандин кейин, асман-зиминни «атилиқ», йәни «ата-балилиқ» (мәйли инсанлар арисида болсун, һайванлар арисида болсун яки һәтта өсүмлүкләр арисида болсун) мунасивәтләр билән толдурған. Павлус, Худа Өзиниң атилиқ муһәббитини мошу көплигән мунасивәтләр билән испатлимақчи болған йәрдә, мән Униң пәрзәнти болуш сүпитим билән, Униңдин мошундақ бүйүк тиләкни толиму ишәш билән тиләймән, демәкчи. □ **3:16 «У Өз шан-шәривидики байлиқлар билән, Роһи арқилиқ силәрни ички дунияйиңларда күчләндүргәй»** — «ички дуния» грек тилида «ички адәм» — бу ибарә адәмниң роһини, қәлбини, «ички дуния»сини көрситиду. ■ **3:16** Әф. 6:10. ■ **3:17** Кол. 2:7. □ **3:18-19 «барлиқ муқәддәс бәндиләр билән биллә Мәсиһниң муһәббитиниң кәңлиги, узунлуғи, чоңқурлуғи вә егизлигини чүшинип егиливалғайсиләр; йәни адәмниң билип йетишидин һәссиләп ешип чүшидиған униң муһәббитини билип йәткәйсиләр, шуниңдәк Худаниң мукәммәл җәвһири билән толдурулғайсиләр»** — оқурмәнләр диққәт қилидуки, бу улуқ ишлар үчүн, болупму муһәббәтни толуқ егиливелиш үчүн Худаниң Роһи арқилиқ кәлгән күч-қудрәт толиму керәктур (16-айәтни көрүң).

вужудқа чиқиришқа қадир Болғучиға, — ■ 21 Униңға
дәвирдин дәвиргичә, әбәдил-әбәткичә жамаәттә
Мәсиһ Әйса арқилиқ шан-шәрәп болғай! Амин!

4

1 Әнди шу сәвәплардин, Рәбниң мәһбуси болған
мәнки, *Худаниң* силәрни чақирған *бүйүк* чақириқиға
лайиқ һалда меңишлириңларни өтүнимән,■ 2 һәммә
ишта кәмтәрлик вә юваш-мулайимлиқ билән,
сәвирчанлиқ билән, бир-бириңларға муһәббәт
ичидә кәң қосақ болуп,□ ■ 3 енақ-хатирҗәмликниң
риштиси билән, Роһта болған бирликни тутушқа
интилишиңларни *өтүнимән*.□ 4 Тән бирдур, Роһ
бирдур, — худди чақирилғиниңларда, охшаш
бир арзу-үмүткә чақирилғиниңлардәк, — 5 Рәб
бирдур, иман-етиқат бирдур, чөмүлдүрүлүш
бирдур,■ 6 һәмминиң ХудаАтиси бирдур; У болса
һәммидин үстүн турғучи, һәммини жүргүзгүчи вә

■ **3:20** Рим. 16:25. ■ **4:1** Яр. 17:1; 1Кор. 7:20; Фил. 1:27; Кол. 1:10; 1Тес. 2:12. □ **4:2 «һәммә ишта кәмтәрлик вә юваш-мулайимлиқ билән, сәвирчанлиқ билән...»** — Инҗилда «юваш-мулайимлиқ»ниң алаһидилиги бар; у болсиму қорқунучтин күчлүкләргә йол қойидиған аҗизлиқ әмәс, бәлки Худаниң йолида талаш-тартишлардин қол үзүш, Худаниң һәммә ишлиримизни зораванлиқсиз, җедәлсиз тоғра орунлаштурушиға иман бағлаштур; мошундақ позитсийә мулайим, ювашлиқ билән билдүрүлиду. ■ **4:2** Кол. 1:11; 3:12; 1Тес. 5:14. □ **4:3 «... Роһта болған бирликни тутушқа интилишиңларни өтүнимән»** — «Роһта» — Худаниң Роһида, Муқәддәс Роһта. ■ **4:5** Қан. 4:39; Мал. 2:10; 1Кор. 8:4, 6; Луқа 12:50

һәммимизниң ичидә Болғучидур.□ [7] Шундақтиму
һазир һәр биримизгә Мәсиһниң илтипатиниң
өлчими бойичә шәпқәт тәқдим қилинғандур;■
[8] шуңа, муқәддәс китапта *Худа* ейтқинидәк: —

«У жуқуриға көтирилди,

Инсанларни тутқун қилғучиларни У Өзи әсир қилип елип кәтти,

Һәм инсанларға илтипатларни тәқдим қилди».□ ■

[9] Әнди «көтирилгән» зат болса, *авал* йәрниң тегигә

□ **4:6 «һәммимизниң ичидә Болғучидур»** — бәзи кона көчүрмиләрдә «һәмминиң ичидә Болғучидур» (яки «һәмминиң ичидидур» яки «һәммиңларниң ичидә Болғучидур») дейилиду. 4-7-айәтләр көрсәткән бирликләр тоғрилиқ «қошумчә сөз»имиздә қисқичә музакирә қилимиз. ■ **4:7** Рим. 12:6; 1Кор. 12:11; 2Кор. 10:13; 1Пет. 4:10. □ **4:8 «шуңа, Муқәддәс Китапта Худа ейтқинидәк: — «У жуқуриға көтирилди, инсанларни тутқун қилғучиларни У Өзи әсир қилип елип кәтти, һәм инсанларға илтипатларни тәқдим қилди»»** — расул Павлус бу сөзлиридә «Зәбур»дики 67:19ни нәқил кәлтүрүп түп мәнини йәкүнлигән. «Жуқириға көтирилди» Мәсиһниң өлүмдин тирилип әршләргә көтирилгәнлигини көрситиду. У әрштин Өзигә ишәнгәнләргә Муқәддәс Роһни әвәтип һәр хил илтипатларни тәқдим қилди вә шуниңдәк һазирму тәқдим қилмақта. Бу әҗайип бешарәтниң мәнасини толуқрақ тонуш үчүн биз «Зәб.» 67:19ға қошқан изаһатни көрүң. ■ **4:8** Зәб. 67:19

чүшкән затниң Өзи әмәсму? □ ■ 10 Чүшкән зат
болса барлиқ әршләрдин жуқуриға көтирилгәнниң
дәл Өзидур; көтирилишиниң мәхсити, аләмниң
барлиғини толдуруштин ибарәт; 11 Шуңа, бәзиләрни
расуллар, бәзиләрни пәйғәмбәрләр, бәзиләрни
хуш хәвәрчиләр, бәзиләрни баққучи вә яки тәлим
бәргүчиләр қилип тайинлиған дәл Өзидур. □ ■
12 Буларниң мәхсити муқәддәс бәндиләрни хизмәт
вәзиписигә, жүмлидин Мәсиһниң тенини қуруп
чиқишқа қуралландуруп камаләткә йәткүзүштин

□ **4:9 «Әнди «көтирилгән» зат болса, авал йәрниң тегигә чүшкән затниң Өзи әмәсму?»** — Мәсиһниң «йәрниң тегигә (грек тилида «тәглиригә») чүшкән»лиги немини көрситиду? «Зәб.» 138:15ни көрүң. Бу Зәбурдики күй бойичә «йәрниң тәглири» болса инсанниң түп тәбиити шәкилләндүрүлгән жай болуп, Мәсиһниң «йәрниң тәглиригә чүшүш»и бәлким дәл инсанниң тәбиитиниң түп мәсилисини, йәни гуналиқ маһийитимизни үзүл-кесил бир тәрәп қилиши үчүн еди. Шуңа бизниңчә бу ибарә Мәсиһ крестқә миқлинишниң чоңқур азаплирида бир тәрәп қилған ишларни көрситиду; бәзи алимлар, Мәсиһниң «чүшкәнлиги», өлүмдин кейин роһиниң тәһтисараға чүшкәнлигини көрситиду, дәп қарайду. Буниңму мүмкинчилиги бар. ■ **4:9** Юһ. 3:13; 6:62; Зәб. 138:15
□ **4:11 «Шуңа, бәзиләрни расуллар, бәзиләрни пәйғәмбәрләр, бәзиләрни хуш хәвәрчиләр, бәзиләрни баққучи вә яки тәлим бәргүчиләр қилип тайинлиған дәл Өзидур»** — оқурмәнләр диққәт қилидуки, бу айәттә ейтилған соғатлар (8-айәтни көрүң) «роһий илтипатлар» әмәс, бәлки «роһий илтипатлар»ға егә болған роһий адәмләрдур. Мәсиһ мошундақ адәмләрни җамаити вә дунияни бәрикәтләш үчүн тайинлайду. ■ **4:11** 1Кор. 12:28.

ибарəт; □ ■ 13 вəзипə һəммимизниң етиқатта һəм Худаниң Оғлини толуқ тонушта бирликкə келишимизгичə, камил адəм болуп йетишип чиқишимизғичə, — йəни Мəсиһниң мукəммəл жəвһири гəвдилəнгəн қəдди-қамəт өлчимигə йетишимизгичə давамлаштурулмақта; 14 шундақ болғанда, йəнə гөдəк балилардин болмай, адəмлəрниң қувлуғидин ойлап чиққан алдамчи нийəт-планлири билəн, уларниң һейлə-нəйриңидин чиққан тəлиматиниң долқунлиридин урулуп, униң һəр хил шамилида уяқ-буяққа учурулуп кəтмəймиз; ■ 15 əксичə, меһир-муһəббəт ичидə туруп һəқиқəткə берилип иш көрүп, бешимиз болған Мəсиһкə бағлиништа һəр жəһəттин өсүп йетилидиған болимиз; □ ■ 16 Униңдин пүткүл тəн, əзалири бир-

---

□ **4:12 «муқəддəс бəндилəрни хизмəт вəзиписигə, жүмлидин Мəсиһниң тенини қуруп чиқишқа ...»** — «жүмлидин» — яки «йəни» дəп чүшəнгили болиду. **«Буларниң мəхсити муқəддəс бəндилəрни хизмəт вəзиписигə, жүмлидин Мəсиһниң тенини қуруп чиқишқа қуралландуруп камалəткə йəткүзүштин ибарəт»** — демəк, расуллар, пəйғəмбəрлəр, хуш хəвəрчилəр, баққучилар вə тəлим бəргүчилəр (11-айəт)ниң вəзиписи Мəсиһниң тени болған жамаəтни Худаниң толуқ хизмитини қилиш үчүн қуралландуруштин ибарəттур. Худаниң хизмитини қилидиған бу «роһаний адəмлəр»ла əмəс, бəлки пүткүл жамаəтниң һəммə əзалири өз рольи бойичə вəзиписигə əмəл қилиши керəктур. «Қуруп чиқиш» дегəн ибарə тоғрилиқ «кириш сөз»имизни көрүң. Грек тилида «қуралландуруп камалəткə кəлтүрүш» бирла сөз билəн ипадилиниду. ■ **4:12** Рим. 12:5; 1Кор. 12:27; Əф. 1:23; 5:23; Кол. 1:24. ■ **4:14** Мат. 11:7; 1Кор. 14:2. □ **4:15 «... бешимиз болған Мəсиһкə бағлиништа һəр жəһəттин өсүп йетилидиған болимиз»** — сөзмусөз тəржимиси: «... бешимиз болған Мəсиһкə бағлиништа Униңға (яки «Униң ичигə») һəр жəһəттин өсүп йетилидиған болимиз». Демəк, «аллиқачан униң тениниң бир əзаси болған һалда ... давамлиқ өсидиған...». ■ **4:15** Əф. 5:23; Кол. 1:18.

биригә җипсилаштурулуп, озуқлуқ тәминлигүчи һәр
бир өгә арқилиқ бир-биригә туташтурулуп, һәр бир
әзаниң өзигә хас өлчәнгән вәзипини өтиши билән
барғанчә өстүрүлүп, муһәббәт ичидә өз-өзини қуруп
чиқишқа ишлимәктә.□ ■
17 Шуңа шуни ейтимәнки, Рәбтә уни тапилаймәнки,
ят әлләрниңкидәк, йәни уларниң өз ой-
пикирлириниң биманилигидә маңғинидәк
меңивәрмәслигиңлар керәк; ■ 18 улар қәлбиниң
қаттиқлиғидин келип чиққан билимсизлик
түпәйлидин, Худаниң һаятидин ада-җуда қилинип,
чүшәнчиси қараңғулишип кәткән,■ 19 ар-номусни
ташливетип, нәпсанийәтчилиги көпийип һәр хил
ипласлиқларни жүргүзүшкә, кәйп-сапаға берилгән.
20 Амма силәр болсаңлар, Мәсиһни шундақ йолда
үгинип тонуған әмәссиләр — 21 (һәқиқәтниң
Әйсада болғинидәк, уни һәқиқәтән аңлиған,
униңда үгитилгән болсаңлар) — 22 демәк, илгәрки
турмошуңларға хас болған, алдамчи арзу-һәвәсләргә
әгишип өзини булғиғучи «кона адәм»ни селиветип,
□ ■ 23 ой-зеһниңларниң роһида йеңилинип,
24 Худаниң охшашлиғиға асасән, һәқиқәттин чиққан
һәққанийлиқта вә пак-муқәддәсликтә яритилған
«йеңи адәм»ни кийивелишиңлар керәктур.■
25 Шуниң билән ялғанчилиқни селиветип, һәр

□ **4:16 «Униңдин пүткүл тән, әзалири бир-биригә җипсилаштурулуп, озуқлуқ тәминлигүчи һәр бир өгә арқилиқ бир-биригә туташтурулуп...»** — «пүткүл тән» — җамаәттур. ■ **4:16** Рим. 12:5; 1Кор. 12:27; Әф. 2:21. ■ **4:17** Рим. 1:9, 18; 1Пет. 4:3. ■ **4:18** 1Тес. 4:5. □ **4:22 «илгәрки турмошуңларға хас болған, алдамчи арзу-һәвәсләргә әгишип өзини булғиғучи «кона адәм»ни селиветип, ...»** — «кона адәм» тоғрилиқ «Рим.» 6:6 вә изаһатини көрүң. ■ **4:22** Кол. 3:9; Ибр. 12:1; 1Пет. 2:1. ■ **4:24** Рим. 6:4; Кол. 3:10; 1Пет. 4:2.

биримиз өз йеқинлиримиз билән һәқиқәтни
сөзлишәйли; чүнки биз бир-биримизгә нисбәтән
бир тәнниң әзалиридурмиз.■
26 «Аччиқлиниңлар, амма гуна қилмаңлар»;
ғәзивиңлар күн патқичә давам етивәрмисун; □ ■
27 яки Иблисқа һеч орун қоюп бәрмәңлар.□ ■
28 Оғри иккинчи оғрилиқ қилмисун; әксичә у меһнәт
қилип икки қолиға тайинип һалал иш қилсунки,
һаҗити болғанларғиму бөлүп бәргидәк өз тапқини
болсун.■
29 Ағзиңлардин һеч қандақ иплас сөз чиқмисун,
пәқәт аңлиғучиларға шәпқәт йәтсун үчүн, еһтияҗқа
уйғун вә адәмни қуруп чиқидиған сөзләрни
ейтиңлар. ■ 30 Худаниң Муқәддәс Роһиға азап
бәрмәңләр; чүнки силәр Униң билән һөр-ниҗат
күни үчүн мөһүрләнгәнсиләр; □ ■ 31 өзүңлардин
һәр қандақ өч-адавәт, аччиқ-ғәзәп, қәһр, жедәл-
маҗиралар, тил-аһанәт һәмдә һәр хил қара

■ **4:25** Зәк. 8:16. □ **4:26 «Аччиқлиниңлар, амма гуна қилмаңлар»** — «Зәк.» 8:16, «Зәб.» 4:5. Бу айәт 25-айәттики «һәқиқәтни сөзлишәйли» дегән сөз билән бағлиқтур. Бир тәрәптин аччиғилинишқа тегишлик сәвәви болуп туруп гәп қилмиса гуна болиду; йәнә бир тәрәптин аччиқ адәмни гунаға башлишиму мүмкин, шу тәрәптинму һези болуши керәк. Шуңа «Аччиқлиниңлар, амма гуна қилмаңлар» дейилиду. **«ғәзивиңлар күн патқичә давам етивәрмисун»** — йәнә бир хил тәрҗимиси: «Аччиқлашниң сәвәви күн патқичә давамлишивәрмисун». Әгәр бу тәрҗимә тоғра болса, адәм униңға зади қандақ әмәл қилиши керәк? — бизниңчә бу тәрҗимә мәнтиқиғә уйғун әмәс. ■ **4:26** Зәб. 4:5 □ **4:27 «яки Иблисқа һеч орун қоюп бәрмәңлар»** — «Иблис» — Шәйтан. ■ **4:27** Яқ. 4:7; 1Пет. 5:9. ■ **4:28** Рос. 20:35; 1Тес. 4:11; 2Тес. 3:8,12. ■ **4:29** Мат. 12:36; Әф. 5:3, 4. □ **4:30 «чүнки силәр Униң билән һөр-ниҗат күни үчүн мөһүрләнгәнсиләр»** — «һөр-ниҗат күни» — 1:14дики изаһатни көрүң. ■ **4:30** Луқа 21:28; Рим. 8:16,23; 2Кор. 1:22; 5:5; Әф. 1:13,14.

нийәтләрни нери қилиңлар; ■ 32 бир-бириңларға
меһриван, юмшақ диллиқ болуп, Худа Мәсиһтә
силәрни кәчүрүм қилғинидәк бир-бириниңларни
кәчүрүм қилиңлар. □ ■

5

(Давами)
1-2 Шуңа Худаниң сөйүмлүк пәрзәнтлиридин болуп,
Уни үлгә қилиңлар; һәмдә Мәсиһ бизни сөйүп,
Өзини биз үчүн Худаға хушпурақ сүпитидә һәдийә-
қурбанлиқ болушқа атап пида қилғандәк силәрму
муһәббәт ичидә меңиңлар.■ 3 Амма муқәддәс
бәндиләргә лайиқ һалда, бузуқлуқ, һәр қандақ
паскинилиқ яки нәпсанийәтчилик араңларда
һәтта тилғиму елинмисун;■ 4 Шундақла ипласлиқ,
әхмиқанә параңлар яки чакина чақчақларму
тилиңларға елинмисун — буларму мувапиқ әмәстур
— бәлки ағзиңлардин тәшәккүрләр чиқсун.
5 Чүнки шуниңдин хәвәрдарсиләрки, һәр қандақ
бузуқлуқ қилғучи, напак болғучи яки нәпсанийәтчи
киши (бундақ киши әмәлийәттә бир бутпәрәскә
баравәр) Мәсиһ вә Худаниң падишалиғиға мирасхор
болалмайду.■ 6 Һеч кимгә өзүңларни қуруқ

■ **4:31** Кол. 3:19. □ **4:32** **«Мәсиһ бизни сөйүп, Өзини биз үчүн Худаға хушпурақ сүпитидә һәдийә-қурбанлиқ болушқа атап пида қилғандәк силәрму муһәббәт ичидә меңиңлар»** — «хушпурақ сүпитидә һәдийә-қурбанлиқ» мошу йәрдә (барлиғи Худаға атап көйдүрүлгән) «көйдүрмә қурбанлиқ» көздә тутулиду. ■ **4:32** Мат. 6:14; Мар. 11:25; Фил. 2:1; Кол. 3:12,13. ■ **5:1-2** Юһ. 13:34; 15:12; Гал. 2:20; 1Тес. 4:9; Тит. 2:14; 1Пет. 3:18; Ибр. 8:3; 9:14; 1Юһа. 3:23; 4:21 ■ **5:3** Мар. 7:21; Әф. 4:29; Кол. 3:5. ■ **5:5** 1Кор. 6:10; Гал. 5:19; Кол. 3:5; Вәһ. 22:15.

гәпләр билән алдатмаңлар; чүнки бу ишлар түпәйлидин Худаниң ғәзиви итаәтсизликтин болған пәрзәнтләрниң бешиға чүшиду.■
7 Шуңа уларға мошу ишларда шерик болмаңлар;
8 чүнки силәр әсли қараңғулуқ едиңлар, лекин һазир Рәбдә йоруқлуқсиләр; йоруқлуқниң пәрзәнтлиригә лайиқ меңиңлар■ 9 (чүнки йоруқлуқниң мевиси толуқ меһриванлиқ, һәққанийлиқ вә һәқиқәттин тәркиб тапқандур), ■ 10 немә ишларниң Рәбни хурсән қилидиғанлиғини үгинип испатлаңлар.
11 Қараңғулуқтики мевисиз ишлар билән четилип қалмаңлар; әксичә, уларни ечип әйипләңлар; ■
12 чүнки уларниң йошурунчә ишлигәнлирини һәтта тилға елишму номус иштур. 13 Амма йоруқлуқ билән әйипләп ашкариланған һәр қандақ нәрсә очуқ көрүниду; йоруқлуқ ашкарилиған һәммә нәрсә йоруқлуққа айлиниду. ■ 14 Шуниң үчүн У мундақ дәйду: —
«Ойған, әй уйқучи!
Тирил өлүкләр арисидин!
Вә Мәсиһ сени парлап йоритиду».□ ■
15 Шуниң үчүн силәрниң меңиватқан йолуңларға еһтият билән диққәт қилиңлар; йолуңлар наданларниңкидәк әмәс, даналарниңкидәк болсун; ■ 16 вақит-пурсәтни ғәниймәт билип

■ **5:6** Йәр. 29:8; Мат. 24:4; Мар. 13:5; Луқа 21:8; Кол. 2:4,18; 2Тес. 2:3; 1Юһа. 4:1. ■ **5:8** 1Тес. 5:4. ■ **5:9** Гал. 5:22. ■ **5:11** Мат. 18:17; 1Кор. 5:8; 10:20; 2Кор. 6:14; 2Тес. 3:14. ■ **5:13** Юһ. 3:20,21. □ **5:14** **«Ойған, әй уйқучи! Тирил өлүкләр арисидин! Вә Мәсиһ сени парлап йоритиду»** — бу сөзләр Тәвраттики бешарәт әмәс, бәлки Тәвраттики бир нәччә бешарәтләрниң бир хил йәкүни яки Инҗил дәвридики намәлум пәйғәмбәрниң күй-мәдһийә сөзлиридин елинған сөзләр болуши мүмкин. ■ **5:14** Рим. 13:11; 1Тес. 5:6. ■ **5:15** Кол. 4:5.

тутувелиңлар; чүнки мошу дәвир рәзилдур.
□ ■ 17 Бу сәвәптин надан болмаңлар, бәлки
Рәбниң ирадисиниң немә екәнлигини чүшәнгүчи
болуңлар; ■ 18 Һарақ-шарап ичип мәс болмаңлар;
шундақ қилиқ адәмни шаллақлаштуриду; буниң
орниға Роһқа толдурулғучи болуңлар, □ ■ 19 бир-
бириңларға зәбур-нәғмиләр, мәдһийә күйлири вә
роһий нахшилар ейтишип, қәлбиңларда нахша-
нәғмиләр яңритип Рәбни мәдһийиләңлар; □ ■
20 һәрдайим һәммә ишлар үчүн Рәб Әйса Мәсиһниң
намида Худа һәм Ата Болғучиға тәшәккүр-рәхмәт
ейтиңлар, ■ 21 Мәсиһтин әйминип, бир-бириңларға
бойсунуңлар.□
22 Силәр аяллар, Рәбкә бойсунғандәк өз әрлириңләргә

□ **5:16 «вақит-пурсәтни ғәниймәт билип тутувелиңлар...»** — грек тилида «мошу күнләрни ғәниймәт билип тутувелиңлар...». ■ **5:16** Рим. 13:11. ■ **5:17** Рим. 12:2; 1Тес. 4:3. □ **5:18 «һарақ-шарап ичип мәс болмаңлар; шундақ қилиқ адәмни шаллақлаштуриду; буниң орниға Роһқа толдурулғучи болуңлар..»** — «Роһ» — Худаниң Роһи, Муқәддәс Роһ. ■ **5:18** Пәнд. 23:29; Йәш. 5:11,22; Луқа 21:3; Рос.2:4 □ **5:19 «бир-бириңларға зәбур-нәғмиләр, мәдһийә күйлири вә роһий нахшилар ейтишип, қәлбиңларда нахша-нәғмиләр яңритип рәбни мәдһийиләңлар»** — «зәбур-нәғмиләр» бәлким сазға тәңкәш қилинип ейтилидиған нахшилар; «мәдһийә күйлири» бәлким сазсиз нахшилар; «роһий нахшилар» бәлким стихийиликтин, өзлигидин, Муқәддәс Роһниң илһами билән ейтилған нахшиларни көрситиши мүмкин («1Кор.» 14:15ни вә изаһатлармиму көрүң). ■ **5:19** Кол. 3:16. ■ **5:20** Кол. 3:17; 1Тес. 5:18. □ **5:21 «Мәсиһтин әйминип, бир-бириңларға бойсунуңлар»** — бу ишлар вә қалған жекиләшләр асасән һәммиси «Муқәддәс Роһқа толдурулуш»ниң нәтиҗисидур. «Мәсиһтин әйминип, бир-бириңларға бойсунуңлар» — «Мәсиһтин әйминиш» биринчи орунда болуш керәк; җамаәттики мәлум бир қериндишиға бойсунуш Мәсиһниң әмирлиригә уйғун кәлмисә у чағда у қериндишиға бойсунмаслиқ керәктур.

бойсунуңлар; ■ 23 чүнки Мәсиһ жамаәтниң беши
болғандәк, әр аялниң бешидур; Мәсиһ йәнә
тәнгә қутқузғучидур. □ ■ 24 Әндиликтә жамаәт
Мәсиһкә бойсуғандәк, аяллар әрлиригә һәммә ишта
бойсунсун.
25 Әрләр аяллириңларни сөйүңләр, худди
Мәсиһниңму жамаәтни сөйүп, униң үчүн Өзини
пида қилғинидәк сөйүңләр; ■ 26 *Мәсиһниң жамаәт
үчүн* шундақ қилиши жамаәтни муқәддәс қилип,
«дасниң сүйи» болған сөз-калам билән жуюп
пакландуруш үчүндур, □ ■ 27 шуниңдәк жамаәтни

■ **5:22** Яр. 3:16; 1Кор. 14:34; Кол. 3:18; Тит. 2:5; 1Пет. 3:1. □ **5:23** **«чүнки Мәсиһ жамаәтниң беши болғандәк, әр аялниң бешидур; Мәсиһ йәнә тәнгә қутқузғучидур»** — «тән» мошу йәрдә «жамаәт»ни көрситиду. Йәнә бир тәрәптин расул Павлус мошу йәрдә «Мәсиһ тәнгә қутқузғучидур» дегән сөзи билән, әрниң өз аялини қутқузуш вә аялиниң тенини асраш мәсъулийити бар, дегәнни пуритиду. ■ **5:23** Рим. 12:5; 1Кор. 11:3; 12:27; Әф. 1:22,23; 4:12,15; Кол. 1:18,24. ■ **5:25** Гал. 1:4; Әф. 5:2; Кол. 3:19. □ **5:26** **«(Мәсиһниң жамаәт үчүн) шундақ қилиши жамаәтни муқәддәс қилип, «дасниң сүйи» болған сөз-калам билән жуюп пакландуруш үчүндур»** — «жамаәтни» грек тилида «уни». Бу айәттики «у» жамаәтни көрсәткәндә, грек тилидики «аялчә род»та ипадилиниду. Айәттики охшитиш дәл шуки, жигитниң тойда өзигә ятлиқ болидиған сөйүмлүк қизни өзигә һазир қилғинидәк, Мәсиһ жамаәтни Өзигә һазир қилиду. Той болса җәннәттә болиду («Вәһ.» 19:7-9, 21:9-10ни көрүң). **«... «дасниң сүйи» болған сөз-калам билән жуюп пакландуруш үчүндур»** — «дасниң сүйи» Тәврат дәвридики заманларда каһинлар ибадәтханида Худаға һәр қетим йеқинлашқанда, пүткүл тәнлирини чоң дас («деңиз») ичидә жуюши керәк. Шуниңға охшаш йолда Худаға йеқинлашқинимизда, биздә налайиқ бирәр ишлар болса, Униң сөз-калами бизгә пакландуруш йолини (демәк, гунани иқрар қилип, товва қилиш, Әйсаниң қени арқилиқ кәчүрүм қилинип пакландурулуш йолини) көрситиш рольини ойнайду. ■ **5:26** Тит. 3:5; 1Пет. 3:21.

шәрәплик һалда Өзигә һазир қилип, уни һеч даға, қоруқ яки буларға охшаш һәр қандақ нәрсиләрдин халий қилип, толуқ муқәддәс вә әйипсиз қилиштин ибарәттур. ■
28 Шуниңға охшаш, әрләр өз аяллирини өз тенини сөйгәндәк сөйүши керәктур; өз аялини сөйгән киши өзини сөйгән билән баравәр.
29 Чүнки һеч ким әсла өзиниң етидин нәпрәтләнгән әмәс, әксичә уни озуқландуриду һәм асрайду; бу худди Мәсиһниң җамаәтни *озуқландуридиғиниға һәм уни асрайдиғиниға* охшайду.
30 Чүнки биз Униң тениниң әзалиридурмиз: —□ ■
31 «Шу сәвәптин әр ата-анисиниң йенидин айрлип, өз аялиға бағлиниду; иккиси бир тән болиду».□ ■
32 Бу сир интайин чоңқурдур; амма мән һазир Мәсиһ вә җамаәт тоғрилиқ сөзләватимән. □
33 Амма силәрму һәр бириңлар өз аялиңларни өзүңларни сөйгәндәк сөйүңлар; аял болса, еридин әйминип, уни һөрмәтлисун.

6

1 Балилар, Рәбдә ата-анилириңларға итаәт қилиңлар;

■ **5:27** Кол. 1:22. □ **5:30 «Чүнки биз Униң тениниң әзалиридурмиз: —»** — бәзи кона көчүрүлмиләрдә: «Чүнки биз Униң тениниң әзалиридурмиз; биз Униң әтлиридин, Униң сүйәклиридин болғанмиз» дейилиду («Яр.» 2:23ни көрүң). ■ **5:30** Рим. 12:5; 1Кор. 12:27. □ **5:31 «Шу сәвәптин әр ата-анисиниң йенидин айрлип, өз аялиға бағлиниду; иккиси бир тән болиду»** — «Яр.» 2:23. ■ **5:31** Яр. 2:24; Мат. 19:5; Мар. 10:7; 1Кор. 6:16. □ **5:32 «бу сир интайин чоңқурдур; амма мән һазир Мәсиһ вә җамаәт тоғрилиқ сөзләватимән»** — әр-аялниң бир-биригә бағлинип бир тән болуши дәрһәқиқәт чоңқур бир сир; Мәсиһниң җамаәткә бағлинип униң билән бир тән болуши техиму чоңқур бир сирдур.

чүнки бу дурусдур.■ 2 «Атаңни вә анаңни һөрмәтлә»
— бу болса өз ичигә вәдини алған биринчи әмирдур
—□ ■
3 «Шуниң билән сениң ишлириң қутлуқ болиду,
зиминда узун өмүр көрисән» — *дәп вәдә қилинған.*□
4 Силәр атилар, балилириңларни хапа қилмаңлар,
бәлки уларни Рәбниң тәрбийиси һәм көрсәтмисидә
беқиңлар.■
5 Силәр қуллар, әттин болған ғожайиниңларға
Мәсиһкә итаәт қилғиниңлардәк чин көңлүңлардин
әйминиш вә титрәш билән итаәт қилиңлар;□ ■
6 пәқәт көз алдидила хизмәт қилип, адәмни хуш
қилғучи қуллардин болмаңлар, бәлки Мәсиһниң
қуллириниң сүпитидә Худаниң ирадисини жан-дил
билән бежа кәлтүрүңлар, 7 адәмләргә әмәс, бәлки
Рәбгә чин дилиңлардин хизмәт қилиңлар; 8 шуни
билгәнки, һәр қандақ адәм бирәр яхшилиқ қилса,
мәйли у қул болсун яки һөр болсун, шу иш Рәбдин
униңға яниду.
9 Силәр ғожайинлар, қуллириңларғиму охшаш йол
билән муамилә қилип, уларға һәйвә қилиштин
қол үзүңлар; чүнки уларниңму вә силәрниңму
ғожайиниңлар әрштидур, Униңда һәр қандақ

■ **6:1** Кол. 3:20. □ **6:2** **«Атаңни вә анаңни һөрмәтлә»** — «Мис.» 20:12. ■ **6:2** Мис. 20:12; Қан. 5:16; 27:16; Мат. 15:4; Мар. 7:10. □ **6:3** **«Шуниң билән сениң ишлириң қутлуқ болиду, зиминда узун өмүр көрисән»** — «Мис.» 20:12, «Қан.» 5:16. ■ **6:4** Қан. 6:7,20; Зәб. 77:4; Пәнд. 19:8; 29:17. □ **6:5** **«Силәр қуллар, әттин болған ғожайиниңларға Мәсиһкә итаәт қилғиниңлардәк чин көңлүңлардин әйминиш вә титрәш билән итаәт қилиңлар»** — һәммимизниң «әйминиш вә титрәш» позитсийиси билән Худа үчүн хизмәт қилишимизға тоғра келиду. «Әйминиш вә титрәш» инсанниң алдида әмәс, Худаниң алдида болуши керәк, әлвәттә. ■ **6:5** Кол. 3:22; 1Тим. 6:1; Тит. 2:9; 1Пет. 2:18.

адәмниң йүз-хатирисини қилиш дегәнниң
йоқлуғини билисиләр.■

10 Ахирда, қериндашлар, Рәбдә вә Униң күч-
қудритидә күчләндүрлүңлар; 11 Иблисниң һейлә-
нәйрәңлиригә тақабил турушуңлар үчүн Худаниң
пүткүл савут-яриғини кийивелиңлар; ■ 12 чүнки
елишидиғинимиз әт вә қан егилири әмәс,
бәлки һөкүмранлар, һоқуқдарлар, бу дунیادики
қараңғулуқни башқурғучи дунияви әмирләр, йәни
әршләрдә туруватқан рәзил роһий күчләрдур.■
13 Мошу вәҗидин өзүңларға Худаниң пүтүн савут-
ярикини елип артиңларки, рәзиллик күнидә
бәрдашлиқ билән қаттиқ туридиған, ахир һәммә
ишни ада қилип, йәрни чиң дәссәп туридиған
болисиләр. □ ■ 14-15 Әнди чиң туруңлар —
һәқиқәт бәлвеғини белиңларға бағлап, мәйдәңләргә
һәққанийлиқ савутини кийип, путуңларға
хатирҗәм-енақлиқ хуш хәвирини йәткүзүшкә
тәйярлиқ чоруғини кийип, йәрни чиң дәссәп
туруңлар. ■ 16 Бу ишларниң һәммисидә иман-
ишәшниң қалқинини қолға елиңлар; униң билән
силәр рәзил болғучиниң барлиқ от оқлирини

■ **6:9** Қан. 10:17; 2Тар. 19:7; Аюп 34:19; Рос. 10:34; Рим. 2:11; Гал. 2:6; Кол. 3:25; 4:1; 1Пет. 1:17. ■ **6:11** Кол. 3:12; 1Тес. 5:8. ■ **6:12** Әф. 2:2. □ **6:13** **«рәзиллик күнидә бәрдашлиқ билән қаттиқ туридиған, ахир һәммә ишни ада қилип, йәрни чиң дәссәп туридиған болисиләр»** — «рәзиллик күни» бәлким рәзиллик үстүнлүкни егиләйдиған күн, Шәйтанниң күчи зор намайән қилинидиған күнни көрситиду. Йәнә келип у «һазирқи заман»ниң өзини көрситиши мүмкин. Ахир берип «Мәсиһниң күни» «рәзиллик күни»ни түгәштүриду. ■ **6:13** 2Кор. 10:4. ■ **6:14-15** Йәш. 59:17; Луқа 12:35; 2Кор. 6:7; 1Пет. 1:13.

өчүриветәләйдиған болисиләр. □ 17 һәмдә
бешиңларға ниҗатниң дубулғисини кийип, Худаниң
сөз-каламини, йәни Роһниң қиличини елиңлар; □ ■
18 һәммә вақит-пәсилдә Роһта һәр хил дуа-тилавәт
һәм илтиҗа билән дуа қилиңлар; дәл бу ишта қәтъий
һошияр туруп барлиқ муқәддәс бәндиләр үчүн һәр
тәрәплимә дуа-илтиҗалар қилиңлар; □ ■ 19 мән
үчүнму дуа қилиңларки, — еғиз ачқинимда маңа
сөзләр кәлсун, хуш хәвәрниң сирини дадиллиқ
билән ашкарә қилай. ■ 20 Мән дәл шу ишқа
зәнҗирләр билән бағланған әлчимән; шуңа қилишқа
тегишлигим бойичә, *хуш хәвәр йәткүзүштә* дадиллиқ
билән сөз қилишимға *дуа қилиңлар*.■
21 Әнди мениң тоғрамдики ишлардин, мениң
қандақ өтүватқанлиғимдин хәвәрлинишиңлар үчүн,
сөйүмлүк қериндаш һәм Рәбдә садиқ хизмәткар
болған Тикикус силәргә һәммә ишларни мәлум
қилиду. ■ 22 Мениң уни дәл мошу иш үчүн
йениңларға әвәтишим, силәрниң ишлиримиздин
хәвәрдар болушиңлар вә униң көңлүңларға тәсәлли
вә илһам бериши үчүндур.■
23 Қериндашларға хатирҗәмлик, муһәббәт һәм иман-ишәш ХудаАта вә Рәб Әйса Мәсиһдин болғай!

□ **6:16 «...Бу ишларниң һәммисидә иман-ишәшниң қалқинини қолға елиңлар»** — яки «...һәммидин муһими иман-ишәшниң қалқинини қолға елиңлар» яки «Буларниң һәммисиниң үстигә, иман-ишәшниң қалқинини қолға елиңлар». □ **6:17 «Худаниң сөз-каламини, йәни Роһниң қиличини елиңлар»** — «Роһ» — Худаниң Роһи, Муқәддәс Роһ. ■ **6:17** Йәш. 59:17; 1Тес. 5:8; Ибр. 4:12; Вәһ. 2:16. □ **6:18 «һәммә вақит-пәсилдә роһта һәр хил дуа-тилавәт һәм илтиҗа билән дуа қилиңлар»** — «Роһ» — Худаниң Роһи, Муқәддәс Роһ. ■ **6:18** Луқа 18:1; Рим. 12:12; Кол. 4:2; 1Тес. 5:17. ■ **6:19** Рос. 4:29; 2Тес. 3:1. ■ **6:20** 2Кор. 5:20. ■ **6:21** Рос. 20:4; Кол. 4:7; Тит. 3:12. ■ **6:22** 2Тим. 4:12.

24 Рәб Әйса Мәсиһни өлмәс-чиримас сөйгү билән
сөйгүчиләргә меһри-шәпқәт яр болғай!

Муқеддес Калам (кирил йезиқ)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in Cyrillic script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5